

Краєзнавчі бібліографічні посібники у фонді ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського як джерельна база здійснення регіональних розвідок

Сьогодні набувають актуальності наукові студії міждисциплінарних досліджень, зокрема з історичної регіоналістики як наукового напрямку. Історичні розвідки як правило базуються на географічних (територіальних) визначниках, адже досліджуються процеси життєдіяльності людських спільнот у площині певного регіону, краю. Першочерговим завданням дослідника є формування джерельної бази здійснення розвідки, вагоме місце серед яких займає вторинна продукція, зокрема бібліографічні покажчики. Для здійснення регіональних досліджень актуальними й незамінними є краєзнавчі бібліографічні посібники, які допомагають орієнтуватися в наявних інформаційних ресурсах. Такі видання подають інформацію про документи, що за змістом пов'язані з конкретною місцевістю та за територіально-змістовою ознакою належать до регіональної (краєзнавчої) бібліографії.

Бібліотеки є основними соціальними інститутами, котрі створюють, поширюють, зберігають й організують доступ користувачів до бібліографічної інформації, зокрема і краєзнавчої. Головною метою діяльності ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського НАПН України є проведення досліджень із питань галузевого бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства, інформаційної діяльності, педагогічного джерелознавства, біографістики, історії освіти, сухомлиністики та сприяння здійсненню наукових досліджень у галузі освіти, педагогіки, психології тощо [2, 3]. Результатом науково-дослідної роботи є підготовлені видання, зокрема науково-допоміжні, рекомендаційні, біобібліографічні посібники.

Певну частину бібліографічної продукції ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського складає бібліографія другого ступеня. Так, у 2019 р. фахівцями упорядковано посібник «Бібліографічні покажчики у фонді Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського: 37 Освіта. Виховання. Навчання. Дозвілля» [1]. Науково-допоміжний покажчик містить повний перелік бібліографічних покажчиків з питань освіти й педагогіки, наявних у фонді бібліотеки, які хронологічно охоплюють період з 1919 р. до 2017 р. Метою видання є сприяння навігації в масиві бібліографічної продукції з фонду книгозбірні.

У підготовленому покажчику представлена низка видань, які висвітлюють бібліографічні посібники, що прямо або опосередковано презентують інформаційні ресурси певного регіону, краю. Серед них зокрема, «Анотований каталог друкованої продукції Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти», «Бібліографічний покажчик друкованих наукових праць викладачів університету (до 80-річчя заснування СумДПУ ім. А.С.Макаренка)», «Бібліографічний покажчик наукових, науково-методичних та публіцистичних праць Херсонського

державного університету (2002–2006 роки)», «Викладачі Ніжинської вищої школи», «Воєнно-історичні студії викладачів Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (1995–2015 рр.)», «Друковані видання професорсько-викладацького складу та співробітників Української інженерно-педагогічної академії (2003–2007 рр.)», «Друковані праці викладачів та співробітників Харківської державної академії культури (1947–1998)», «Друковані праці викладачів та співробітників Харківської державної академії культури (1999–2003)», «Історія Харківського університету за двісті років», «Наукові праці викладачів, співробітників і студентів Волинського державного університету ім. Лесі Українки», «Освіта і виховання у дослідженнях науковців кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (1991–2014)», «Перший вищий навчальний заклад Надзбруччя (до 70-річчя заснування Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка)», «Кафедра технології друкованих видань та паковань [Української академії друкарства]», «Показчик праць, опублікованих у виданнях Черкаського державного педагогічного інституту (1941–1965 рр.)», «Товариство «Просвіта» у Львові, 1868–1939», «Україномовна колекція освітянської літератури у фондах ХДНБ ім. В. Г. Короленка (1857–1923 рр.)» та ін.

Отже, зазначені видання певною мірою слугуватимуть джерельною базою для здійснення регіональних розвідок, адже висвітлюють краєзнавчий аспект соціогуманітарного знання в межах географічного простору регіону.

Список використаних джерел

1. Бібліографічні покажчики у фонді Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського : 37 Освіта. Виховання. Навчання. Дозвілля [Електронний ресурс] : наук.-допом. бібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Самчук Л. І., Вербова В. В., Горбенко Н. А. ; наук. ред. Березівська Л. Д.]. – Текст. дані. – Київ, 2019. – 98 с. – Режим доступу: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2016/02/Bibliographic_indexes_in_the_fund_DNPB_2019.pdf (дата звернення: 06.10.2019). – Назва з екрана.

2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського: здобутки та перспективи (2015–2019) [Електронний ресурс] : інформ. довід. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; наук. ред. Л. Д. Березівська ; авт. кол.: Л. Д. Березівська, Л. І. Страйгородська, С. М. Кравченко [та ін.]. – Текст. дані. – Вінниця : Твори, 2019. – 204 с. – Режим доступу: <http://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=21138> (дата звернення: 06.10.2019). – Назва з екрана.

3. Стратегія розвитку Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського на 2017–2026 роки [Електронний ресурс] / Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського ; [авт.: Березівська Л. Д., Зозуля С. М., Страйгородська Л. І.] ; за заг. ред. Л. Д. Березівської. – Текст. дані. – Київ, 2017. – 27 с. – Режим доступу: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2017/12/Development-strategy-2017-2026_ukr.pdf (дата звернення: 06.10.2019). – Назва з екрана; Development strategy of V. O. Sukhomlynskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine for 2017–2026 [Electronic resource] / V. O. Sukhomlynskyi SSPL of Ukraine ; [authors: Berezivska L. D., Zozulia S. M., Strayhorodska L. I.] ; editor: L. D. Berezivska. – Text data. – Kyiv, 2017. – 27 p. – Mode of access: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2017/12/Development_strategy_2017-2026_en.pdf (last access: 06.10.2019). – Title from the screen.